

Kotimaisen kalan edistämishjelma ja kalankasvatus

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 16.3.2021

Risto Lampinen
Maa- ja metsätalousministeriö

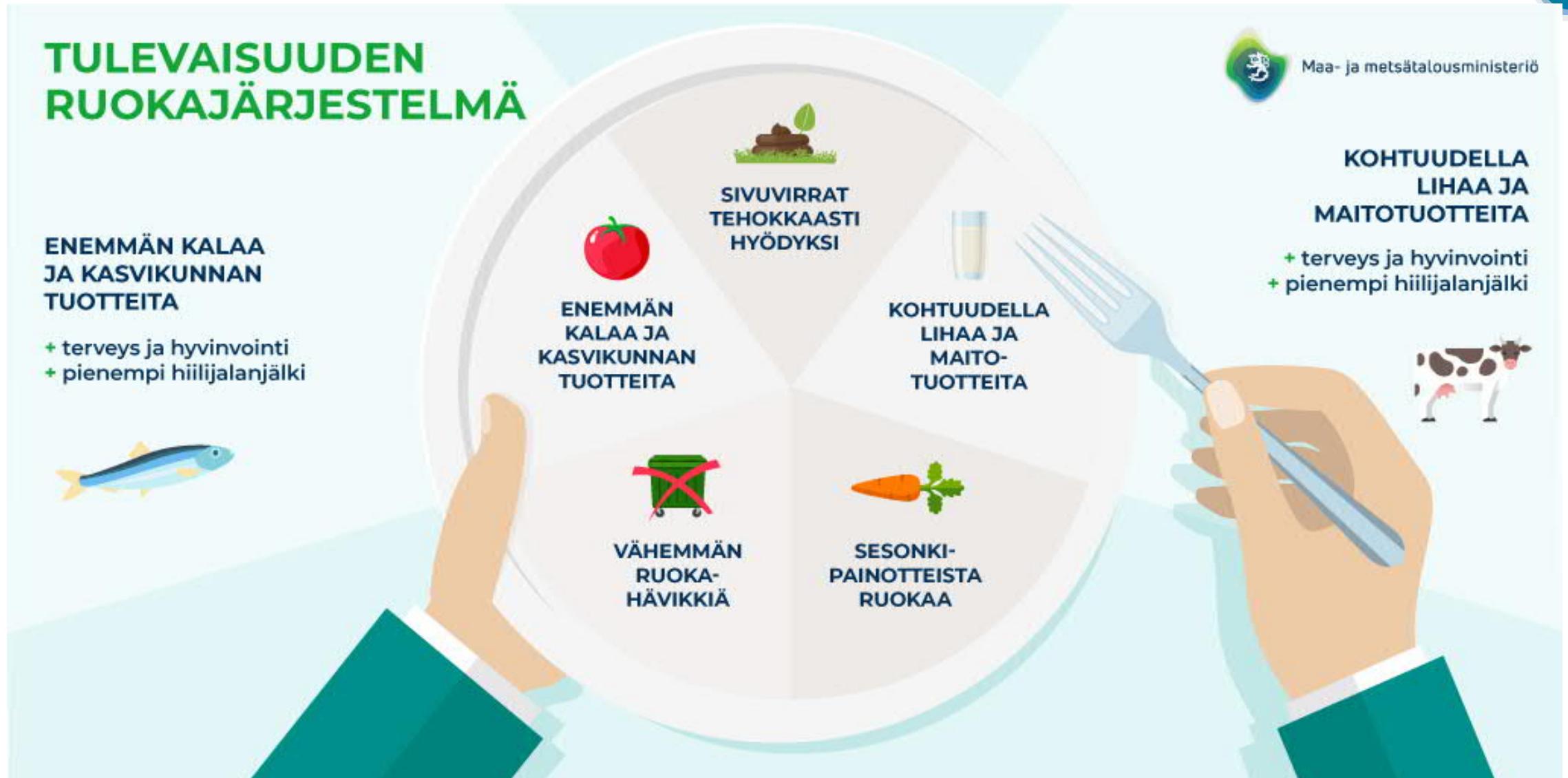
Markus Tarasti
Ympäristöministeriö

Sanna Marinin hallitusohjelma:

*”Lisätään kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta
kulutuksesta kestävästi laatimalla kotimaisen kalan
edistämishjelma”*

Kala on tulevaisuuden ruokaa

Visio 2027 – tuplataan kotimaisen kalan kulutus

Suomalaiset syövät kalaa ravitsemussuosituksien mukaisesti ja kotimaisen kalan kulutus on kaksinkertaistunut.

Kalatuotteiden viennin arvo on moninkertaistunut.

Kalan syönnillä ja kalatalouden yritystoiminnalla on merkittävät ja hyvin tunnetut myönteiset vaikutukset Suomen talouteen, ympäristöön ja kansanterveyteen.

Kalansyönnin kasvun yhteiskunnalliset vaikutukset

Talousvaikutukset

Työllisyys:
+3000 htv
(yht. 8000htv)

**Yritysten
tuotannon
arvo:**
+70%
(yht. 1,7 mrd. €)

Vienti:
+297 milj. €
(yht. 342 miljoonaa €)

**Yksi
kotimainen
kala-ateria
viikossa
enemmän**

Terveyshyödyt

Kalaisa ruokavalio on terveellinen ja ravintoarvoiltaan tasapainossa.

Laskennallinen terveyshyöty:
1 – 2 miljardin € säästö

Ilmastovaikutukset

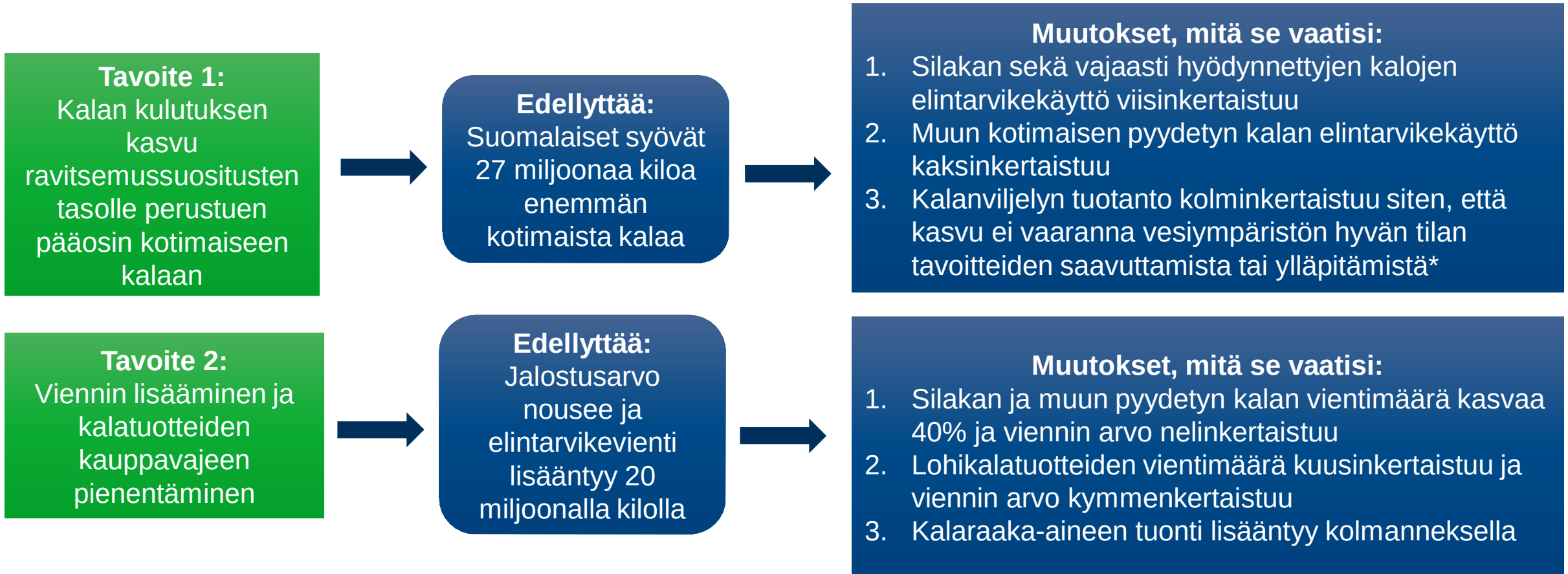
Ruokavalion hiilijalanjälki
5-6%
pienempi

#kotimainenkala

Edistämishjelman tavoitteiden suuruusluokka

Muutosten toteutuminen voi perustua erilaisiin kasvupolkuihin. Hallinnon tehtävänä on luoda kasvun edellytyksiä ja varmistaa toiminnan kestävyys. Kasvun toteutuminen on riippuvainen yritysten investoinneista ja valinnoista. Alla on esitetty yksi kasvupolkuvaihtoehto, joka havainnollistaa muutosten vaaditun suuruusluokan, jotta vision mukaisten tavoitteet saavutettaisiin. Esitetyt muutokset ovat haastavia ja ne edellyttävät onnistumista tutkimus- ja kehittämistoimissa, joiden ansiosta uudet innovaatiot ja toimintatavat saadaan valtavirtaistettua markkinaehtoisesti. Hallinnon tehtävänä on luoda kasvun edellytyksiä ja varmistaa toiminnan kestävyys. Kasvun toteutuminen on riippuvainen yritysten investoinneista ja valinnoista.

* Kalanviljelytoiminta vaatii aina ympäristöluvan. Ympäristöluvan hakemisprosessissa varmistetaan tapauskohtaisesti, ettei toiminta vaaranna vesien hyvän tilan tavoitteiden saavuttamista ja ylläpitämistä sekä että vesiensuojelumääräyksiä noudatetaan.

Edistämishojelman toimenpiteitä - kalankasvatus

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ohjelmakauden 2021-27 rahoitus suunnataan edistämishojelman tavoitteiden mukaisesti

Strateginen valinta 1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

- Toimet kuten esim. uusien kalatuotteiden kehittäminen tukevat yleisesti myös kalankasvatusta

Strateginen valinta 2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

- Vesiviljelyn innovaatio-ohjelman jatkaminen, Tutkimus- ja Kehittämistoimien rahoitus ja yritysten TK-hankkeet
- Kannustimet kestävän vesiviljelyn ravinnepäästöjä vähentäville ja kiertotalouteen perustuville ratkaisuille (Sähköveron alentaminen)
- Koulutuksen ja osaamisen kehittäminen
- Älykäs kalatalous – digitalisaatiohanke

Edistämishojelman toimenpiteitä – kalankasvatus

Strateginen valinta 3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

- Päivitetään merialueen sijainninohjaussuunnitelma ⇔ luvituksen ja ympäristövaikutusten ennakoitavuus
- Merialueen ympäristöluvista ja valvonnassa selvitetään mahdollisuutta soveltaa päästöperusteista ympäristölupaa.
- Kalankasvatuksen mahdollisuudet omavaraisuuden ja huoltovarmuuden kannalta
- Vahinkoja aiheuttavat eläimet

Strateginen valinta 4. Kasvu perustuu kestävyyteen ja vastuulliseen toimintaan

- Itämerirehun mahdollisuudet
- Kalojen hyvinvointi

Edistämishjelman valmistelu

- MMM on vastannut edistämishjelman valmistelusta hyvässä yhteistyössä YM:n, alan toimijoiden ja alasta kiinnostuneiden tahojen kanssa
- Edistämishjelman luonnos oli lausunnolla syksyllä ja se sai paljon näkyvyyttä mediassa. Lausunnot olivat suurelta osin myönteisiä. Tavoitteita ja aikataulua pidettiin kunnianhimoisina, mutta tavoittelemisen arvoisina. Lausuntojen perusteella on suunniteltu tehtäväksi useita lisäyksiä, mutta perusrakenne jää ennalleen.
- Edistämishjelma on MMM:n ja YM:n virkamiesten viimeisteltävänä, tavoitteena yhteinen teksti, joka viedään poliittisen tason hyväksyttäväksi mahdollisimman pian.

Ympäristöministeriön näkökohtia:

- Kotimaisen kalantuotannon volyymin rajoihin vaikuttaa erityisesti se, että vesiviljelyn kasvu ei saa vaarantaa meri- ja vesiympäristön hyvän tilan tavoitteiden saavuttamista tai ylläpitämistä
 - **Tuotannon merkittävä lisääminen edellyttääkin, että alalle kehitetään riittävän tehokkaita ratkaisuja ravinnekuormituksen vähentämiselle**, jotta kalankasvatuksesta aiheutuvaa kuormitusta vesistöön ei lisätä ja vaaranneta vesien hyvän tilan saavuttamista.
 - Tarvitaan panostusta erityisesti kiertovesikasvatukseen
- Ohjelma on kunnianhimoinen ja tavoiteaikataulun pitäisi olla ylätasen ohjelmassa pidempi, yhteneväinen Ilmastoruokaohjelman kanssa 2035, jolloin asetetut tavoitteet olisivat realistisempia. Toimet tavoitteisiin pääsemiseksi tulee kuitenkin käynnistää etupainotteisesti.
- Ohjelman toinen keskeinen tavoite on luonnon kalan käytön lisääminen. Kestävän kalastuksen, erityisesti vajaasti hyödynnetyt kalojen osalta, tavoitteet voisivat olla kunnianhimoisemmatkin ja edistäisivät vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamista